

جریدہ علیہ

مسنحت جلیلہ اسلامیک جریڈہ رسمہ سید

رمضان ، شوال سنہ ۱۳۴۰

عدد ۷۵،۷۴

شمذیلک آیدہ بر نشر اولنور

برنجی سنہ

— تشریحات مفصّله —

دینی درس‌لر

دن

۴

[الله] بو لفظ شریف بروجہ آتی بیان اولونا جق دوقیمان - کز صفت ایله متصف اولان ذات باری واجب الوجودک اسم علمیدر .

بو اسم اعظم عربجه میدر ، بشقه برلساندن میدر ؛ بونده اختلاف اولونمش . بعض علما اوزان عربیه اوزره جریانندن طولایی عربجه در دیمشار ، بعضیلری ده فی الاصل سریانی یاخود عبرانی اولوپ صوکره تعریب اولونمش اولدیغنه قائل اولمشلر .

اشتقاقنده اختلاف اولونارق بعض علما عدم اشتقاقنه ، بعضیلری ده مشتق اولدیغنه

قائل اولمش .

مشتق اولدیغنه قائل اولانلردن بعضیلری (عبادۃ) معناسنه اولان « الہة » دن مأخوذ اولوب (مألوم) یعنی معبود معناسنه اولدیغنی سویله مش ، بعض علماده (تحیر) معناسنه اولان « اله » دن ؛ بعضیلری ده ینہ او معنایه اولان « وَّله » دن اخذ اولونمش اولدیغنه ذاهب اولمش وکنه ذاتی ادراکدن عقولک عجز و تحیرنی ده وجه تسمیه کوستر مش . عربی اولمایوب معرب اولدیغنه قائل اولان — علمادن ابوزید باخی در . مشارالیه لفظ شریف مذکورک اصل معناسی (قدرت صاحبی) دیمک اولدیغنی و عبرانی و سریانی لسانلرنده جناب حق اسم اولاراق استعمال اولوندیغنی بیان ایله مشدرکه حقه الک یقین اولان احتمال بودر چونکه معنای اصلی ایله معنای منقول ایله آراسنده بو احتمال کوره لفظاً و معنا مناسبته کامله مشوددر . معنا مناسبته کون قدر آشکار اولدیغنی کی لفظاً مناسبته ده او قدر باهردر .

« لاه » ک عربجه دهده عیناً — الف لامسز اولاراق — وجودی بو احتمالی صوکره درجه تقویه ایتمشدر « وهوالذی فی السماء لاه » قرائتیه ، اعثنی نک « کلفة من ابی رباح » یشهدا لاه الکبار « بقی لفظ شریفک (احتجب) معناسنه اولان « لاه » دن مشتق و عربی اولدیغنه دکل . بلکه سریانیده (ذوالقدرة) معناسنه اولان واسماء الیهیدن اولارق

تقولانیان « لاهنا » دن معرب اولدیفنه دلالت ایلر . اصل اولان « لاهانك » آخرنده کی الف حین تعریبه حذف اولومش چونکه یا اولسانه مخصوص برشیوه مقتضاسی اولارق زائد یا خود اولسانده ندا اداتی ایتمش . اولنه الف لام کتیر یلمه سی ده اصلک اصل معناسی (ذوالقدره) اولماسی حسیله اعلام غالبه دن اولماسی سببیه در ، یا خود ام سالفه نك اشرا کی حسیله معناسنده جنسیت توهم ایدیلدیکننددر .

[الرحمن] عربی الاصلمیدر ، دکلیدر ؟ دینه بولفظ شریفده اختلاف واردر . علمادن ثعلب حضرتلری عبرانی الاصل اولدیفنه ذاهب اولمش و عبرانیده (رخمانا) کلمه سنک وجودنی سویله مش .

قرآن عظیم الشانک نزولدن اول بولفظ شریفک بین العرب معروف و مستعمل اولماسی ثعلبک قولنی تأیید ایده جک برکیفتدر . بویه اولدینی حالده ثعلبدن ماعدا همان عموم علما لفظ شریف رحمنک عربی الاصل اولدیفنده اتفاق ایله مشلدر .

جهور علمایه کوره رحمن لفظ شریفی « رحیم » لفظ کریمی کی «رحمة» دن مأخوذدر . «رحمة» اصل لغته رقت قلب یعنی یورهک اجماسی معناسنه ایسه ده جناب حقه نسبت اولونان رحمتدن مقصد انعام واحسان یا خود انعامک منشأی اولان اراده مخصوصه الهیه در . رحمتک غضبه مقابل ذکر اولونماسندن آکلاشیلرکه رحمتک اصل معناسی غضبدن صدور ایده جک افعالک صدورینی منع ایدن برصفتدر . بوصفتک جناب حقه کی نوعی انسانده کی نوعی کی انفعالی دکلدر .

بویکی اسم شریفک اصللری بر ایسه ده بنالری بشقه ، بشقه اولدینی ایچین معنالری آراسنده فرق بولونمق لازمدر .

بوفرق بیانده علما اختلاف ایله یوب بعضیلری « یارحمن الدنیا ورحیم الآخرة » حدیث شریفیه بالاستدلال رحمنک عالم دنیا ده عموم خلقه شامل اولان مرحمت عامه ربانییه «رحیم» کده محل رحمت ابدیه اولان جنات عالیاته ادخال ایله عالم آخترده کی رحمت دائمه الهیه یی مشعر اولدیفنی بیان ایله مشلر .

بعض علماده «رحمن» ک مرحمت صاحبی ، رحیم کده بالفعل مرحمت ایدن معناسنه اولدیفنی سویله مشلر . (والله اعلم باسرار اسمائه)

احمد راسم عونى